

„Megeretjük mi is őket, habár rosszak”

Hányadikosokat tanít?

Én a második-negyedikeseket tanítottam. Szimultán osztály.

Hány gyerek járt az osztályban?

A másodikba volt hat, és a negyedikbe volt kilenc.

Ennyi ilyen korú gyerek van, vagy vannak, akik nem járnak egyáltalán iskolába?

Hát esetleg olyanok, akik most költöztek ide, s azokat nem tudjuk, de úgy minden szeptemberben, év elején felmegyünk, s akkor összeírogatjuk őket, hogy hányan vannak, s az szerint osztályozzuk. S aztán van olyan is, aki nem jár egyáltalán iskolába, s azok lezáratlan maradnak. Van, amelyik megbukik, nem tudunk haladni vele. Aztán vannak olyanok is, hogy... most a negyedikben olyan osztályom volt, hogy jól olvasnak, írnak, románul. Hát ez nagy haladat, amikor negyedik osztályig el tudunk érni velük, hogy olvasnak, írnak románul, magyarul, számolnak. Az, hogy otthon egyáltalán nem kapnak ők semmit. Otthonra hiába adunk házi feladatot, soha le nem írják, volt olyan, hogy csak próbáljuk, hogy egy kicsi házi feladat, hogy otthon is belejöjjenek, hogy tanuljanak, de hát az a felelet: „hát még asztalunk sincs”. Vannak aztán jobb családok is, úgy már kiválik, amelyik jobb család. S akkor a szülők is jobban odaállnak, s öltözet, tisztaság szempontjából, abból is látszik, hogy azok jobb családok.

A szülők hozzáállása milyen? Azért küldik, mert van az a gyerekpénz, vagy azért, hogy tanuljon?

Van, amelyik csak a pénzért, s van, amelyik azért, hogy tudjon, s tanuljon a gyerek. Az a szülő érdeklődik, vagy vannak ilyen előadások, március 8-án, karácsonykor, szülőértekezletet tartunk, s akkor érdeklődnek a gyerekek iránt. Van, de nagyon kevés, amelyik már azon a szinten van, hogy érdekelné, hogy mit tud a gyereke, vagy hogy minél többet tanítsunk neki.

Felsőtagozaton, az ötödikesek-nyolcadikosok is saját roma osztályokba járnak, ugye?

Igen.

Speciális oktatásban részesülnek, vagy ugyanazt tanulják, mint a magyar gyerekek?

Ugyanazt, csak hát nem azon a szinten... feladatokat megválogatjuk, amelyik nem olyan nehéz. Számtanból például, csak a legkönnyebbeket, amelyeket fel tudnak fogni.

Az iskolába járáshoz füzet, írószer megvan?

Igen, persze, ezt megveszik maguknak. A tavalyelőtt úgy csináltam, hogy otthagytam velük az írószert, ceruzát, mindent, de az sem volt jó, mert vagy adta vissza, vagy nem, s akkor másnap követelte, s nem volt jó. Most aztán mindenki hozza magának, úgy általában megveszik.

Az iskolába járás hogy történik, rendszeresen járnak, vagy függ attól, hogy esetleg otthon valami munka van?

Hát havan otthon így ősszel krumpliszedés, akkor nem nagyon jönnek, van olyan, hogy egyáltalán nem jön egy gyerek sem, ez olyan két-három hetet tart. Aztán úgy télen inkább jönnek, hogy meleg van az iskolába, s tavasszal a krumpliültetésre újból hiányoznak.

1–8 osztályba összesen hány gyerek jár?

Összesen negyvenöten vannak, ebből van, amelyik már férjhez van menve, van hogy bukott, de nem járta ki a negyediket.

Van olyan, aki már meghaladta a hétéves kort, de beiratkozott első osztályba?

Van persze, vannak. Tizenkét éves is van, most másodikos, de velük nem lehet haladni, van úgy, hogy részegen jönnek ezek a tizenkét-tizenhárom évesek, tizennégy évesek részegen jönnek iskolába. Ugye, én délután is tanítom őket, s akkor délelőtt van idejük, hogy ide-oda elkóricáljanak, s isznak, s akkor nem lehet velük dolgozni.

Kötődnek a tanító nénihez, vagy mivel lehet őket motiválni, hogy tanuljanak?

Úgy megszerettem én is őket, amikor egy évet tanítom, akkor már úgy vonzódok hozzájuk. Szeretnek ők is, jönnek sokszor vakációban is, hogy tanító néni hozzak-e málnát, vagy hozzak-e epret. Kötődnek hozzám, úgy megszeretjük mi is őket, habár rosszak. Van olyan nap, hogy olyan jól szót fogadnak, érdeklő a tanulás, máskor pedig ki vannak akadva, nem lehet bírni velük.

Tisztelik a tanítókat, tanárokat?

Hát úgy egy idő után, egy év után, amikor tanítod, s valamit fel tudsz mutatni, s gondolom, hogy otthon a szülőkkel is megtárgyalják az ilyesmit, s akkor tisztelnek, de előre nem nagyon, előre nagyon sokat kell velük foglalkozni.

